

Genomgång av kosovokravallerna klar - ovärderliga kulturskatter systematiskt förstörda

34 angripna kyrkor och kloster - fem från 1300-talet

- Förstörelsen förefaller vara systematisk och har fört Kosovo flera år tillbaka. Våra samarbetspartners på båda sidor är förtvivlade och hoppas på fortsatt stöd för att säkra freden, säger Bengt O.H. Johansson, ordförande Kulturarv utan Gränser, KuG, i en kommentar till att genomgången av vad som verkligen förstördes under kravallerna i Kosovo 17-19 mars.

Inte bara det serbisk-ortodoxa kulturarvet i form av hus och kyrkor angreps utan även konstnärliga skatter från den bysantinska tiden förstördes: det visar den genomgång som UNMIK, med KuGs hjälp genomfört. Av 34 angripna kyrkor och kloster från olika epoker var fem från 1300-talet. *Särskilt tragisk är förstörelsen i Prizren den kosovarska medeltidsstaden som var på väg in på Unesco världsarvslista.* Där brändes det inre ut i bl.a. Den heliga jungfruns 1300-talskyrka där medeltida freskomålningar nu brandskadats och vandaliserats och kommer att totalt förstöras om inget snart kan göras åt dem.

- KFOR måste genast se över sina rutiner. Speciellt värdefulla platser och byggnader sades vara skyddade. Så skedde inte. Det är djupt beklagligt att FN-soldater inte förmådde ingripa då skatter som klarat 600 år, två världskrig och inbördeskriget 1999 nu förstördes.

KuG bedriver sedan flera år, med stöd av Sida och EU, ett återuppbyggnadsprogram i Kosovo. Syftet med programmet är att använda kulturarvet som en positiv kraft. Detta sker, dels för att uppnå försoning genom att omvärlden visar respekt för de olika folkens historia och därigenom deras rätt att finnas på platsen vilket gör leder till ökad trygghet och göra återflyttning möjlig, dels som en motor i den lokala ekonomiska utvecklingen.

De resurser som finns tillgängliga i det fattiga Kosovo kommer nu främst att användas för att bygga upp serbiska förstörda bostadshus. Om de fördrivna kommer att våga flytta in är tveksamt.

- Hanteringen av situationen är en hård påfrestning för det kombinerade kosovarska – FN styret. Att återuppbygga det förstörda kulturarvet är en viktig åtgärd för att visa att Kosovo kommer att fortsätta vara ett multietniskt samhälle. Ruinerna av nedbrunna medeltidskyrkor får inte bli nya tragiska monument för att påminna om 2004 års förbrytelser – vilket är risken om de inte tas om hand, avslutade Bengt O.H. Johansson.

För information ring Madeleine Sjöstedt, generalsekreterare, 070-618 11 74 eller Dick Sandberg, projektledare, 070-5548805

Högupplösta bilder med bildtexter på vår hemsida, www.chwb.org.

**Dessa två bilder finns att hämta hem på vår hemsida (högupplösta bilder),
www.chwb.org**

Tutic kyrka från 1300-talet i den berömda medeltidsstaden Prizren förstördes under kravallerna.

Den serbisk-ortodoxa katedralen St George från 1800-talet brändes ut fullständigt och taket kollapsade.